

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 691 כסלו תשפ"א שנה טו'

לע"נ ר' יהודה בן זכריה מחפוז ז"ל ע"י נשיא מוסדותינו הרה"ג ישראל מחפוז שליט"א

פרשת וישלח

שמונים אחוז רעב...

"וירא כי לא יכול לו, ויגע בכף ירכו, ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו" (לב, כו)

נמצאים אנו בעיצומו של חודש כסלו, החודש שבו פותחים את הכיס ואת הלב.

ואמנם כל השנה כולה מצוה לפתוח את הכיס ולתת מכל הלב, אך כנראה שבחודש זה הדבר מסוגל וראוי לכך ביותר.

אך הבה נשאל קוראים יקרים, האם גם הקב"ה פותח בחודש זה באופן מיוחד את ה"כיס" ואת ה"לב"?

והתשובה היא, בודאי שכן! כשאנו כאן למטה פותחים את היד ומעניקים מכל הלב לזולת מעורר הדבר את הנתונה דלעילא, ומן העולמות העליונים מושפע שפע רב של ברכה והצלחה ופרנסה טובה.

השאלה היא מי זוכה לקבל את אותו שפע? והתשובה היא **"ה' צילך על יד ימינך!"**, אל תצפה לפתיחת ה"כיס" מן השמים והורקת שפע לחשבונך אם אתה בעצמך אינך נוהג כד.

הקב"ה יושב ומצפה לראות כיצד הנך נוהג, ואם תפתח את לבך ואת כיסך לעניים ועמלי תורה, אף הוא ישפיע לך ממרום בכפל כפליים.

ב. וברור שכגודל הזכות כך גודל הנסיון. וכגודל הזכות העצומה שיש בהחזקת ידי עמלי תורה, כך גודל התגברות היצר כנגד הנתונה.

ואין זו אלא עצת היצר, כי לולא הוא היינו אצים רצים ומתחננים בפני לומדי התורה, שיעניקו לנו את הזכות לתמוך בהם, ביודענו שהם הקמיע המוצלח ביותר לברכה ולכל משאלות הלב. בזכותם ובכח תורתם העולם עומד, ובזכות הנתונה להם האדם זוכה לשכר שעולם ומלואו לא יוכלו להכיל. ומי שיודע זאת היטב ולא רוצה בהצלחת האדם הוא היצר הרע ולכן החזקת לומדי תורה באה מתוך עמל רב ויגיעה.

ג. ואכן, ידועים דברי הזוהר הקד' שכאשר נאבק השטן ב"יעקב" שהוא התלמיד חכם העמל בתורה יום ולילה, וראה שאינו יכול לו, פגע ב"תמכין דאורייתא" שהם בבחינת "כף ירכו" של יעקב.

ובספר **הדעה והדיבור** (חלק ב' דרוש ב') כתב בענין זה **הגאון הרב זלמן סורוצקין ז"ל** דברים שממחישים ביותר את המתרחש בדורנו בעולמם של עמלי התורה.

כי הנה לכאורה על פי ההיגיון אם השטן הצליח לקרר את ערך התורה בעיני ישראל היה הדבר צריך לפגוע דוקא בלומדי התורה עצמם ולא במחזיקים בהם, כי מהלומדים נדרשת יגיעה רבה ומאמץ גדול, ובנקל יתכן היה שיתרפו ממנה, ולעומת זאת, הרי על ידי מעט ממון שתורמים המחזיקים ללומדי התורה יכולים הם לזכות לאורך ימים ועושר וכבוד בעולם הזה, ולטל אורות בעולם התחיה, ומי לא יקפוץ על "סחורה" כזו?

וראה זה פלא שבמציאות מתרחש ההיפך הגמור, שאברכי הכוללים אינם פורשים ממנה, ומקריבים על מזבח התורה את נפשם ונפש עולליהם השואלים לחם, ולעומתם, המחזיקים שומעים על פי רוב לעצת השטן ופוסקים מלתמוך בידי הלומדים.

ומה קורה לבסוף? "ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו", התלמיד חכם מוסיף להיאבק עם השטן ואינו מניח את נשקו מידו, ואף כשהוא רעב ללחם וצמא למים לוחם הוא את מלחמתה של התורה, ולעומת זאת מחזיקי התורה בורחים מן המערכה עד ש"ויותר יעקב לבדו"...

הדברים חריפים אך לצערנו זוהי מציאות כאובה, והיא אחת מן הצרות הקשות שהביאה הקורונה על בתי המדרש. דוקא עכשיו נבחנת נחישותם ואהבתם של הבריות לתורה הקדושה. הקב"ה לא נשאר חייב. איננו עושים לו טובה כשאנו מחזיקים בחייליו נושאי דגל התורה העוסקים במלחמתה יומם ולילה בהיכלי הכוללים. להיפך, האדם עושה טובה גדולה לעצמו ומביא ברכה רבתי לחייו בכל ממון שנותן לתורה.

זהו לא אינטרס של אברך או כולל כזה או אחר, אלא אינטרס שלך כדי להצליח ולשרוד את התקופה הכלכלית הקשה שעוברת על רבבות אנשים בעת הזו. כי כשיש מבול וטלטה אין לך עצה בטוחה אלא לאחוז בעץ החיים ולהחזיק בידי עמלי תורה.

ד. הרב סורוצקין הוסיף וכתב, "מרגלא בפומייהו של ראשי הישיבות, שבזמננו הלומד הוא גם המחזיק את התורה, מפני שהוא מוכרח להסתפק רק כדי עשרים אחוז מפרנסתו הראויה לו ולבני משפחתו, ונמצא שבשמונים אחוזים שהוא מרעיב את עצמו הרי הוא מחזיק תלמיד חכם על שולחנו... לומד ומחזיק כאחד."

כל כך כואב, כל כך אמיתי ונכון, אולם מאידך גיסא מעצים ומלמד אותנו עד מאד מה רב ערכם של עמלי התורה בדורנו.

רחמים בן יוסף כהן ז"ל
פרזי בן עזיזה ז"ל ע"י בננו
שלמה בן אברהם אלנדראף ז"ל
חסיבה בת מסעודה בן אבו ע"ה

שרה בת חנה ע"ה ע"י מן
חיים ויקטור בן רחל חלפון ז"ל
אהרון בן ניעמה קעטבי ז"ל
אליעזר בן מימא ז"ל ע"י אבגי

יוסף בן דוד ועיונה שלומי ז"ל
זוהרה ברוד בת אפרים חירוני ע"ה
פינה בת אמיליו ע"ה ע"י לביא
זכריה בן סעדיה אהרוני ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאוה בת האגיה ע"ה
אהרון בן יחיא ז"ל + רחל בת סלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

מנייני החצירות לאן?

"ויבוא יעקב אל יצחק אביו" (לה, כז)

לאחר עשרים שנות גלות יעקב אבינו עושה את דרכו בחזרה לבית אביו. צעד ברור ומתבקש לאור העובדה שגלות איננה מצב טבעי. המצב הטבעי הוא שכן נמצא בבית אביו, וגם אם יש אילוצים כאלה ואחרים והוא שוהה בנכר, הוא ממתין ומצפה בכל רגע מתי יבוא היום שישוּב בחזרה הביתה.

ומה איתנו? מחמת הקורונה המתעתעת בנו בשנה האחרונה ישנה תופעה מצערת בקהילות רבות בארץ ובעולם של ירידה בכמות האנשים המגיעים לבית הכנסת ולשיעורי תורה. יש כאלה שהתרגלו להתפלל ביחיד בביתם. ויש כאלה שהתרגלו להתפלל במניינים מאולתרים ב"חצירות ודי זהב...".

אך האם זהו רצון ה' בעת שהיה סגר ובתי הכנסת היו נעולים היה אפשר להבין זאת, אך ברגע שביית ה' נפתח, מה אנחנו אומרים לקב"ה בכך שאנו לא מגיעים ולא חוזרים לבית שלו. וכי כך יאה לבן המלך שאביו הוציאו מביתו ועתה קורא לו בחזרה, שיסרב לבקשת אביו בטענה שהתרגל כבר לשהות במקומות אחרים ולא בבית המלך.

אם מדובר בכאלה שאכן לא יוצאים כלל וכלל מהבית החרשתי. אך המציאות היא שאנשים יוצאים לכאן ולכאן ללא חשש, אך פתאום כשמדובר בבית הכנסת או בשיעור תורה כאן כבר מפחדים מהקורונה. אין זו אלא עצת היצר. כל עוד ששומרים במקום על ההנחיות והכללים והאדם אינו באיזו קבוצת סיכון מיוחדת מדוע ולמה ימאן לשוב לבית של ה' ויתפלל במניינים מאולתרים.

ובכלל, אם הפתרון של מנייני חצירות כה פשוט וקל, מדוע במשך הדורות אנשים מסרו נפש ועמלו והוזילו ממון רב כדי

לבנות בית לה', וכי לא יותר קל היה שכל אחד יפתח איזה מנין ארעי בחצירו ושלוש על ישראל... אלא שזה לא נכון, לתורה יש בית, לתפילה יש בית, וזהו רצון ה' שנתפלל בבית שלו ולא היכן שבא לנו, בדומה (להבדיל) לכל אבא שרוצה שבניו יבואו לביתו ולא יעמדו מרחוק.

יש סימנים וסעיפים שלמים שעוסקים בהלכות בית הכנסת ובית המדרש. עם ישראל ידע תמיד שמקום ההתכנסות של הקהילה והציבור הוא בבית הכנסת, אשר כשמו כן הוא "בית הכנסת", בית שבו מתכנסים ונועדים יחד להתפלל להשי"ת. ואסור לנו להתרגל למציאות חדשה של מניינים הצצים כפטריות אחר הגשם.

אל לנו לשכוח שמלבד התפילה בית הכנסת הוא מקום שבו הנך חלק מקהילה, ובו אתה מחובר לרב, להלכה, למנהגים ולמסורת, וישנם רבים שניתוק מכל זה גורם לחולשה והתרופפות רוחנית, דבר שהמציאות מוכיחה אותו לאחרונה יותר מדי לצערנו. במנין חצר יש אולי תפילה, אבל חסרים בו כל כך הרבה דברים חשובים שיש בבית הכנסת ובבית המדרש.

ובפרט, הנושא של חינוך הילדים, איזו דוגמא אתה נותן לילדיך כשאתה מתפלל במקומות כאלה ואחרים ולא בבית הכנסת. הילדים מצלמים אותך, והם מפנימים שזה לא כזה נורא לא להתפלל בבית הכנסת, ומטבעה של ירידת הדורות, הם יקלו ראש בהמשך הרבה יותר ממך...

אין בשורות אלו כדי להביע זלזול או אי הקפדה על הנחיות. אך מכאן ועד למציאות של ניתוק מבית כנסת שהוא הלב של כל יהודי הדרך ארוכה ואסור לנו להתרגל לכך.

ימחלו ויסלחו לנו כל אלו שמסרו נפש על קיום מנייני החצירות בזמנים קשים, ותהא משכורתם שלימה מעם ה', אך כבנים של ה' הגיע הזמן שנחזור לבית של אבא!

הספר "בארה של תורה" עכשיו בחנויות הספרים!

המחבר החל את כתיבת חידושו והוצאתם לאור בעידודו של מרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א, ועתה, לאחר שנים רבות ומאות גליונות, החידושים הנפלאים, התובנות המחכימות, ולקחי החיים המהדהדים, קובצו בכרך אחד בכלי נאה ובמהדורה מאירת עיניים. בין בתרי הספר ניתן למצוא נושאים חשובים ובווערים שמעסיקים את כולנו בחיי היום-יום, כמו זוגיות ושלוש בית, חינוך הבנים, כיבוד הורים, בין אדם לחבירו, אמונה ובטחון, התמודדויות ונסיונות החיים, העצמה אישית, נוער בסיכון ועוד. המחבר שאב את העצות ההדרכות והתשובות לאתגרים בנושאים אלו ואחרים על סדר פרשיות השבוע מבארה הנובעת של התורה הקדושה לאור מדרשי חז"ל ודברי רבותינו מפרשי התורה, ושילב בהם מעשיות וסיפורים נדירים ומרתקים הכובשים את הלב. הקורא ימצא ב"בארה של תורה" מנעד רחב של חידושים ממקורות וסגנונות שונים, פשוט ועיון רמז ודרש, לצד פניני השקפה ומוסר, מבתי המדרש והאסכולות המגוונות של גדולי ישראל לדורותיהם מכל העדות והחוגים. הנכם מוזמנים לצלול לתוך מימי "בארה של תורה" וליהנות מהחידושים והרעיונות הנפלאים והסיפורים המרתקים ולענג בהם את השבת.

זמני התפילות

בביהכ"נ "דרכי תורה"

שבת קודש פרשת וישלח

מנחה ערב שבת (קרבת) - 16:10
הדלקת נרות - 16:17
שחרית מנין נץ (קרבת) - 5:30
שחרית מנין מרכזי (קרבת) - 8:15
מנחה מנין א' (קרבת) - 13:30
תהלים לילדים: 14:30
הלכה - 14:00
גמרא ופרשת השבוע - 14:45
מנחה מנין ב' (קרבת) - 15:30
"רעוא דרעוין" - 17:05
צאת השבת - 17:08
ערבית מוצ"ש - 17:20
רבינו תם - 17:39

ימות החול

שחרית (קרבת) - א. מנין נץ. ב. 8:15.
מנחה (קרבת) - א. 13:00. ב. 16:25.
ערבית - 17:15.

פרנס השנה ידידנו היקר ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"ג רחמים בן זוהרה ז"ל.

ופרנס השבוע ידידנו ר' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ו לע"ג עזרא בן פלורנס ז"ל, שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה כתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

יזכה אותם ה' ברוב נחת והצלחה מיוצאי חלציהם, ובכריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.

מרים בת יחיא ע"ה ע"י אברהם פייר סעדיה בן חנה ז"ל ע"י טוביאנה דוד בן עזיזה איתח ז"ל